

Õiguskantsler

Majandus- ja
Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 22.04.2014 nr

Meie 21.05.2014 nr 6-1/140662/1402265

Teabe nõudmine
Parempoolse roolisüsteemiga autode tüübikinnitus ja registreerimine

Lugupeetud minister

Minu poole pöördus avaldusega isik, kes soovib ümberasuja varana Eestis registreerida oma Ühendkuningriigist kaasa toodud parempoolse roolisüsteemiga sõidukit. Maanteeameti poole pöördudes vastati avaldajale, et see sõiduk peab läbima riigisisese tüübikinnituse menetluse, mis avaldajale teadaolevalt maksab umbes 300 eurot. Avaldaja soovis teada, kas selline tegevus on kooskõlas Eesti ja Euroopa Liidu õigusega.

Võtsin avalduse menetlusse. Seejuures tutvusin liikluseaduse asjakohaste sätetega, samuti liikluseaduse alusel kehtestatud majandus- ja kommunikatsiooniministri 13.06.2011 määrusega nr 42 „Mootorsõiduki ja selle haagise tehnonõuded ning nõuded varustusele” (edaspidi *tehnonõuete määrus*) ning majandus- ja kommunikatsiooniministri 03.06.2011 määrusega nr 37 „Auto, mootorratta, mopeedi ja nende haagiste tüübikinnituse, üksiksõiduki kinnituse ja ümberehituse tingimused, nõuded ja kord” (edaspidi: *tüübikinnituse määrus*).

Avaldusaluses asjas teabe kogumiseks ning selgituste saamiseks, arvestades muu hulgas ka hiljutist Euroopa Kohtu lahendit asjas C-61/12 Komisjon v Leedu, pöördun teabe nõudmisega Teie poole.

Palun Teil vastata alltoodud küsimustele. Küsimustele vastates palun Teil lähtuda läbivalt eeldusest, et tegemist on mõnes Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) liikmesriigis EÜ tüübikinnituse saanud M₁ kategooria sõidukiga.

1. Palun kirjeldage, kuidas toimub tavapäraselt riikliku tüübikinnituse menetlus teistest Euroopa Liidu liikmesriikidest Eestisse toodud vasakpoolse roolisüsteemiga sõidukitele.
2. Palun kirjeldage, kuidas toimub üldjoontes üksiksõiduki kinnituse menetlus. Palun tooge eraldi välja, mille poolest erineb üksiksõiduki kinnituse menetlus üldisest riikliku tüübikinnituse menetlusest.
3. Tüübikinnituse määruse § 8 lg 1 p 2 sätestab, et üksiksõiduki tüübikinnitus teostatakse ümberasuja sõidukile.
 - a. Kas see säte hõlmab ümberasuja sõidukit nii vasak- kui parempoolse roolisüsteemiga sõidukite puhul (s.t kas ka juhul, kui tegemist on EÜ

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

- tüübikinnitust omava vasakpoolse roolisüsteemiga autoga, mis on ühteaegu käsitatav ümberasuja varana, tuleb siiski läbida üksiksõiduki kinnituse menetlus)?
- b. Kui see säte hõlmab ka vasakpoolse roolisüsteemiga autosid, siis kas määrus näeb ette erinevad tüübikinnituse menetlused sõltuvalt sellest, kas isik on käsitatav ümberasujana¹ või isik on lihtsalt teisest riigist endale sõiduki soetanud ja soovib seda nüüd Eestis registreerida? Palun põhjendage.
 4. Maanteeameti kodulehe tüübikinnitusi käsitleval alalehel on järgmine teave: „Maanteeameti tehnoosakonna poole pöördatakse tihti küsimusega, kuidas on võimalik registreerida Eestis (algselt) parempoolse roolisüsteemiga sõidukeid. Sellise sõiduki registreerimine on võimalik vaid erandkorras üksiksõiduki kinnitusega (nt ümberasuja varana) või ametliku margiesinduse kinnituse alusel (kinnitus ümbertõstetud juhtimisseadmete ümberehituse korrektsuse kohta).” Tehnonõuete määruse Lisa I koodist 301 „Üldnõuded juhtimisseadmetele” nähtub, et erandina võivad juhtimisseadmed olla keskpikiteljest paremal poolel ka muudel juhtudel.²
 - a. Kas kõigil tehnonõuete määruse kood 301 punktis 1 nimetatud juhtudel, mil aktsepteeritakse juhtimisseadmete paiknemist sõiduki paremal pool, tuleb nende sõidukite registreerimiseks läbida üksiksõiduki kinnituse menetlus?
 - b. Kas üksiksõiduki kinnitus tuleb läbida ka nende parempoolse roolisüsteemiga sõidukite puhul, mille tüüp on mõnes teises EL liikmesriigis edukalt läbinud EÜ tüübikinnitusmenetluse?
 - c. Kas lisaks tehnonõuete määruse koodi 301 punktis 1 toodud juhtudele eksisteerib veel olukordi, mil isikul võib olla võimalik oma teises liikmesriigis EÜ tüübikinnituse saanud parempoolse roolisüsteemiga sõiduk Eestis registreerida (nt juhul, kui isik ei vasta ümberasuja määratlusele, vaid asub Eestisse elama Euroopa Liidu liikmesriigist, kus ta on vahetult enne ümberasumist elanud alla 12 kuu ja/või omanud kaasatoodud sõidukit vähem kui 6 kuud)?
 5. Mis põhjustel ei rakendata parempoolse roolisüsteemiga sõidukitele üldist riiklikku tüübikinnituse menetlust, vaid need sõidukid peavad läbima üksiksõiduki kinnituse menetluse?
 6. Kas olukorras, kus Eestis on juba registreeritud mõni parempoolse roolisüsteemiga auto, millel on EÜ tüübikinnitus, peab järgmiste sama tüüpi autode puhul siiski läbima üksiksõiduki kinnituse menetluse? Palun põhjendage.
 7. Kas ja kuidas on parempoolse roolisüsteemiga autode registreerimise võimaldamine üksnes üksiksõiduki kinnituse menetluse läbimisel Teie hinnangul kooskõlas Euroopa Liidu õigusega, eelkõige kaupade vaba liikumise põhimõtte aga ka direktiividega 2007/46 ning 70/311 (uute sõidukite puhul)?

¹ Ümberasujaks loetakse füüsilist isikut, kes asub Eestisse elama väljastpoolt Euroopa Liidu liikmesriike ja kellele on antud tollisoodustust või füüsiline isik, kes asub Eestisse elama Euroopa Liidu liikmesriigist ja kes on vahetult enne ümberasumist elanud selles liikmesriigis vähemalt 12 kuud ning omanud kaasatoodud sõidukit vähemalt 6 kuud (tüübikinnituse määruse § 8 lg 7).

² Tehnonõuete määruse Lisa I koodi 301 punkt 1 sätestab:

„1) mootorsõiduki juhtimisseadmed peavad olema keskpikiteljest vasakul poolel või keskpikiteljel. Erandina võivad juhtimisseadmed olla keskpikiteljest paremal poolel mootorsõidukil:

- a) mis on saadud pärandvarana;
- b) mis kuulub ümberasujale;
- c) mis on välisriikide diplomaatiliste esinduste ja nende välisriikide kodanikest töötajate omanduses või valduses;
- d) mis on rahvusvahelise sõjalise peakorter, välisriigi relvajõudude, tsiviilkoosseisu ja nende välisriikide kodanikest liikmete omanduses või valduses;
- e) mis on lepingulisel tööol olevate välisriikide kodanike omanduses või valduses;

Maanteeamet võib põhjendatud juhtudel lubada kasutada mootorsõidukit, mille juhtimisseadmed on keskpikiteljest paremal poolel, kui mootorsõiduk on ette nähtud posti ja kauba jaotamisel või kogumisel või eriotstarbelist mootorsõidukit, mis on ette nähtud jäätmete kogumisel ja äraveol või tehnohooldustöödel.”

8. Kas olete hinnanud, kas ja kuidas mõjutab kohtuasjas C-61/12 Komisjon v Leedu tehtud otsus liiklusseaduse ja tüübikinnituse määrase regulatsioone?
 - a. Kas Teie hinnangul vajavad need regulatsioonid nimetatud kohtulahendi valguses muutmist?
 - b. Juhul, kui vastus eelmisele küsimusele on jaatav, siis kas olete asunud juba vastava eelnõu väljatöötamisele?

9. Kas Maanteeamet on kohtuasja C-61/12 Komisjon v Leedu valguses muutnud kuidagi oma parempoolse roolisüsteemiga sõidukite registreerimise praktikat?³

Kui Teie hinnangul on mul avaldusaluses asjas õige ja õiglase seisukoha kujundamiseks vaja lisaks eespool küsitule muud teavet, mida ülaltoodud küsimused ei hõlma, palun Teil see mulle edastada. Viimasele küsimusele vastamiseks palun Teil teha koostööd Maanteeametiga.

Palun Teil minu teabe nõudele vastata 30 päeva jooksul alates selle kättesaamisest.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel

Teadmiseks: Maanteeamet

Merike Saarmann 6938437
Merike.Saarmann@oiguskantsler.ee

³ Võttes seejuures hulgas arvesse EL õiguse ülimuslikkust ning riigi haldusorganite kohustust jätta EL õiguse ja liikmesriigi õiguse vastuolu puhul vastuolus olev riigisisene norm või normid kohaldamata. Vt Euroopa Kohtu 09.09.2009 otsus asjas C-198/01 CIF [2003] EKL I-08055, p 49.